

Magdalena Kowalewska-Łukuć*

**WYTWARZANIE LUB OBRÓT DOPALACZAMI JAKO CZYN
Z ART. 165 § 1 PKT 2 K.K.**

Streszczenie

W artykule poruszono problematykę możliwości kwalifikowania wytwarzania i obrotu dopalaczami jako przestępstwa z art. 165 § 1 pkt 2 k.k. Analizie poddano przede wszystkim *ratio legis* tego przepisu, która wskazuje, że nie ma on charakteru reglamentacyjnego i nie penalizuje wytwarzania lub obrotu substancjami szkodliwymi ze swej istoty. Ponadto w artykule zwrócono również uwagę na inne ograniczenia w możliwości stosowania art. 165 § 1 pkt 2 k.k. jako karnoprawnej reakcji na problem handlu dopalaczami, takie jak konstrukcja abstrakcyjnego narażenia na niebezpieczeństwo czy kwestia przyczynienia się pokrzywdzonego.

Słowa kluczowe: dopalacze, substancje szkodliwe

Artykuł 165 § 1 pkt 2 k.k. jest przepisem, który najczęściej wskazuje się jako karno-prawną regulację mogącą zostać wykorzystaną do reakcji na problem dopalaczy w Polsce. Zgodnie z tym przepisem, kto sprowadza niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia wielu osób albo dla mienia w wielkich rozmiarach, wyrabiając lub wprowadzając do obrotu szkodliwe dla zdrowia substancje, środki spożywcze lub inne artykuły powszechnego użytku lub też środki farma-

---

* dr Magdalena Kowalewska-Łukuć, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, adres e-mail: magdalena.kowalewska-lukuc@usz.edu.pl

ceutyczne nieodpowiadające obowiązującym warunkom jakości, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat.

Już rok temu Sąd Apelacyjny w Gdańsku zwrócił się do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego wymagającego zasadniczej wykładni ustawy – „Czy wprowadzenie do obrotu środków zastępczych, o jakich mowa w art. 4 ust. 27 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, wypełnia dyspozycję wprowadzenia do obrotu szkodliwych dla zdrowia substancji z art. 165 § 1 pkt 2 k.k.?”¹. Pytanie to zostało sformułowane na kanwie rozpatrywanej przez sąd apelacyjny sprawy, w której oskarżony prowadził sklep z dopalaczami. Sprzedawane przez niego produkty zawierały związki wyczerpujące pojęcie środka zastępczego w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – UR-144, N-etylokatynon, brefedron i pentedron. Osoby, które kupiły od oskarżonego te substancje i zażyły je, były hospitalizowane z objawami zatrucia, powodującego rozstrój zdrowia trwający nie dłużej niż 7 dni.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 31 maja 2017 roku odmówił podjęcia uchwały, wskazując, że odpowiedź na sformułowane przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku pytanie nie nasuwa większych wątpliwości i wynika wprost z treści art. 4 pkt 27 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zgodnie z którym do środków zastępczych nie stosuje się przepisów o ogólnym bezpieczeństwie produktów¹. Jednak w rozważaniach zawartych w uzasadnieniu swego orzeczenia Sąd Najwyższy wskazał, że karalność wprowadzenia do obrotu środka zastępczego jako takiego została unormowana w art. 52a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i ma charakter odpowiedzialności administracyjnej. Sąd ten zwrócił też jednak uwagę na sytuację, gdy dany środek zastępczy jest sprzedawany nie jako dopalacz, ale jako „legalny” towar, z informacją, że jest np. produktem spożywczym lub innym artykułem powszechnego użytku. Wówczas, zdaniem Sądu Najwyższego, rozważać można realizację znamion z art. 165 § 1 pkt 2 k.k.²

¹ Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2017 r. I KZP 5/17, LEX nr 2295106.

² Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu swojego orzeczenia: „Tak więc będzie wyczerpywać dyspozycję art. 165 § 1 pkt 2 KK sprzedaż tzw. dopalaczy, czy środków odurzających lub psychotropowych, jako żywność dla sportowców, czy też nawet zapachów lub produktów zmieniających kolor ognia w piecu, jeżeli wydzielane opary, czy dym, będą działały na użytkownika w sposób niebezpieczny dla jego życia i zdrowia. (...) Nie będzie natomiast wyczerpywał znamion tego przestępstwa obrót produktami mającymi cechy środków zastępczych w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w sytuacji, gdy użycie sprzedawanego towaru zgodnie z jego przeznaczeniem deklarowanym przez sprzedawcę lub producenta nie będzie wywoływało negatywnych skutków dla życia lub zdrowia” – zob. *ibidem*.

Wykładnia przedmiotowego przepisu nastęrcza rzeczywiście wielu trudności. Problematyczne jest już zaklasyfikowanie dopalaczy jako jednego z produktów wskazanych w art. 165 § 1 pkt 2 k.k. *Prima facie* zasadne wydaje się uznanie dopalaczy za szkodliwe dla zdrowia substancje. Doktryna prawa karnego wskazuje jednak, że szkodliwymi dla zdrowia substancjami w rozumieniu analizowanego przepisu są te substancje, które z założenia takie być nie powinny, tzn. szkodliwość nie wynika z ich istoty, a staje się ich cechą nabytą, np. ze względu na wadliwy proces produkcji, nieprawidłowe przechowywanie czy transport³.

Odnutować również trzeba stanowisko klasyfikujące dopalacze jako środki spożywcze niespełniające norm jakości⁴. Niezależnie jednak od tego jak zaklasyfikujemy dopalacze w ramach przedmiotów wskazanych w art. 165 § 1 pkt 2 k.k., należy zgodzić się z tym, że z zakresu typizacji tego czynu wyłączone zostały produkty szkodliwe ze swej istoty, takie jak np. alkohol. Słusznie bowiem wskazuje większość doktryny prawa karnego, że regulacja art. 165 § 1 pkt 2 k.k. dotyczy takich produktów, które użyte zgodnie ze swoim przeznaczeniem nie powinny mieć niebezpiecznego charakteru⁵. Przepis art. 165 § 1 pkt 2 k.k. nie ma zatem charakteru reglamentacyjnego⁶. Jego celem jest bowiem ochrona życia i zdrowia w wypadku zetknięcia się wielu osób z produktami ogólnie dostępnymi, których użycie z założenia powinno być bezpieczne, a które dopiero ze względu na różnorodne czynniki stały się niebezpieczne⁷. Przy odmiennej wykładni przedmiotowego przepisu należałoby uznać, że również obrót alkoholem, nikotyną czy wszelkiego rodzaju chemikaliami wypełnia znamiona czynu z art. 165 § 1 pkt 2 k.k.

Analizy wymagają również pozostałe znamiona strony przedmiotowej, którymi posłużył się ustawodawca w typizacji czynu z art. 165 § 1 pkt 2 k.k. Zgodnie z analizowanym przepisem zachowanie się sprawcy ma polegać na wyrabianiu lub wprowadzaniu do obrotu szkodliwych dla zdrowia substancji lub innych produktów wskazanych w tym przepisie. Doktryna prawa karnego wskazuje, że oba znamiona czynnościowe należy wyklądać szeroko, tj. przez „wyrabianie” rozu-

³ Zob. R. Stefański, *Komentarz do art. 165 kk*, w: *Kodeks karny. Komentarz*, red. *idem*, Legalis 2017, nb 27

⁴ Zob. D. Zając, *Karalność obrotu dopalaczami w świetle art. 165 k.k. (analiza dogmatyczna)*, www.czpk.pl/preprinty, poz. 1/2017, s. 6.

⁵ Zob. D. Gruszecka, w: *Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz*, red. J. Giezek, Warszawa 2014, s. 284.

⁶ Zob. D. Zając, *Karalność...*, s. 10.

⁷ Zob. Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2017 r. I KZP 5/17, LEX nr 2295106.

mieć każdą czynność polegającą na wytwarzaniu wymienionych w art. 165 § 1 pkt 2 k.k. produktów, zaś przez wprowadzanie do obrotu każdą czynność polegającą na puszczeniu w obieg tych produktów. Egzemplifikacją może być tutaj sprzedaż, nieodpłatne przekazanie, przechowywanie czy transport⁸.

Skutkiem podjętego przez sprawcę zachowania ma być sprowadzenie niebezpieczeństwa. Czyn z art. 165 § 1 pkt 2 k.k. jest zatem przestępstwem skutkowym, konkretnego narażenia na niebezpieczeństwo⁹. W art. 165 § 1 k.k. ustawodawca nie zdecydował się jednak na wskazanie, że niebezpieczeństwo to musi być bezpośrednie. Szczęólnego podkreślenia wymaga to, że konkretne niebezpieczeństwo, które ma być skutkiem analizowanego czynu, musi dotyczyć zdrowia lub życia wielu osób. Rozważenia wymaga zatem, jak rozumieć znamię wielu osób. Wydaje się, że za przekonywające należy uznać stanowisko R. Stefańskiego w tym zakresie, tj. wskazanie, że wiele osób to co najmniej dziesięć osób. Mianem kilku osób należałoby bowiem określić grupę od trzech do dziesięciu osób. Grupa dziesięciu osób jest więc pewnym minimum, które można już określić jako wiele osób¹⁰.

Rozważenia wymaga również moment, w którym czyn z art. 165 § 1 pkt 2 k.k. zostaje dokonany, a więc określenie, kiedy możemy mówić o sprowadzeniu konkretnego niebezpieczeństwa. Wskazuje się, że o niebezpieczeństwie konkretnym w ogóle możemy mówić wówczas, gdy stan narażenia danego dobra prawnego może z wysokim prawdopodobieństwem przerodzić się w jego naruszenie¹¹. Jak już wskazano, art. 165 § 1 pkt 2 k.k. nie kreuje wymogu, by sprowadzone niebezpieczeństwo było bezpośrednie. Mianem niebezpieczeństwa bezpośredniego określa się taki stan, w którym nie musi wystąpić już żadna inna okoliczność, by niebezpieczeństwo to zostało zrealizowane, tj. by przerodziło się w naruszenie dobra prawnego. *A contrario* oznacza to, że w wypadku, gdy dane niebezpieczeństwo nie jest bezpośrednie do przerodzenia się narażenia danego dobra w jego naruszenie, konieczne może być wystąpienie jeszcze

⁸ Zob. R. Stefański, *Komentarz...*, nb39.

⁹ Zob. Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 lutego 2005 r., II AKz 48/05, LEX nr 150365.

¹⁰ R. Stefański, *Sprowadzenie innego niebezpieczeństwa powszechnego (art. 165 KK)*, w: *System Prawa Karnego. Tom 8. Przestępstwa przeciwko państwu i dobrom zbiorowym*, red. L. Gardocki, Warszawa 2013, s. 184.

¹¹ Zob. M. Bielski, *Prawnokarne przypisanie skutku w postaci konkretnego narażenia na niebezpieczeństwo – uwagi na marginesie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 VII 2004 r., V KK 37/04, „Przełąd Sądowy” 2005, nr 4, s. 84.*

jakichś ogniów pośrednich¹². Słusznie wskazuje D. Zając, że samo wytworzenie lub wprowadzenie do obrotu danego szkodliwego produktu nie wywołuje jeszcze skutku w postaci konkretnego narażenia na niebezpieczeństwo. Aby dane narażenie przerodziło się z abstrakcyjnego w konkretne, konieczna jest jego styczność z określonymi dobrami prawnymi¹³.

Przenosząc te rozważania na grunt art. 165 § 1 pkt 2 k.k. stwierdzić należy, że do dokonania stypizowanego w tym przepisie przestępstwa dochodzi wówczas, gdy poprzez wyrobienie lub wprowadzenie do obrotu określonych produktów powstaje wysokie prawdopodobieństwo naruszenia dobra w postaci życia lub zdrowia co najmniej dziesięciu osób. Możliwość zastosowania art. 165 § 1 pkt 2 k.k. jako kwalifikacji prawnej wyrobienia lub obrotu dopalaczami jest więc w pewnym zakresie ograniczona samymi znamionami tego przepisu, tj. wymogiem, by zaistniał skutek w postaci konkretnego niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia wielu osób. Do realizacji znamion czynu z tego przepisu nie dojdzie więc w wypadku, gdy narażenie będzie jedynie abstrakcyjne, a więc wówczas, gdy ma charakter tylko potencjalny. Znamiona czynu z art. 165 § 1 pkt 2 k.k. nie zostaną zrealizowane również przez narażenie na niebezpieczeństwo życia lub zdrowia jednej lub kilku osób. Konieczna jest bowiem określona suma tych narażeń odpowiadająca co najmniej liczbie dziesięciu.

Realna możliwość wykorzystania art. 165 § 1 pkt 2 k.k. w celu pociągnięcia do odpowiedzialności karnej za wytwarzanie lub obrót dopalaczami może ulegać jeszcze większej redukcji, jeśli rozważyć ją przez pryzmat konstrukcji obiektywnego przypisania skutku. Czyn z art. 165 § 1 pkt 2 k.k. został ukształtowany jako typ skutkowy. Obiektywne przypisanie skutku danemu sprawcy wymaga przede wszystkim obiektywnej przewidywalności danego skutku oraz naruszenia reguł postępowania z danym dobrem prawnym. Analizując przesłanki obiektywnego przypisania skutku, coraz częściej zwraca się też jednak uwagę na tzw. przesłanki drugiego stopnia, nazywane również przesłankami negatywnymi obiektywnego przypisania. Nie ma pełnej jasności co do funkcji, a przede wszystkim zakresu katalogu przesłanek drugiego stopnia. Dość powszechnie wskazuje się jednak, że w jego ramach mieszczą się kryteria dotyczące relacji zachowania sprawcy do zachowań innych osób. Przykładem może tu być chociażby kumulacja zachowań różnych osób prowadzących do powstania negatywnego skutku, określana też jako kolizja odpowiedzialności za sku-

¹² Zob. D. Zając, *Karalność...*, s. 25.

¹³ *Ibidem*, s. 30.

tek¹⁴. Szczególną odmianą takiej kumulacji jest sytuacja, gdy jedna z osób, której zachowanie przyczyniło się do powstania danego skutku, staje się jednocześnie osobą przez ten skutek pokrzywdzoną. Sytuacja taka określana jest mianem przyczynienia się pokrzywdzonego¹⁵.

Zauważyć należy, że na gruncie analizowanego czynu z art. 165 § 1 pkt 2 k.k. zachowanie się pokrzywdzonego odgrywa niebagatelną rolę w zakresie przekształcenia się abstrakcyjnego narażenia dobra w narażenie konkretne. Potencjalny odbiorca lub konsument szkodliwych dla zdrowia substancji, środków spożywczych lub innych artykułów powszechnego użytku lub też środków farmaceutycznych nieodpowiadających obowiązującym warunkom jakości może bowiem aktywnie wpłynąć na zwiększenie prawdopodobieństwa naruszenia jego życia lub zdrowia oraz finalnie na fakt samego naruszenia¹⁶. Na gruncie problematyki dopalaczy sytuacja taka staje się szczególnie jaskrawa. Ich konsumenci zaopatrują się w dopalacze oraz używają ich w określony sposób najczęściej w pełni świadomie i dobrowolnie. Słusznie wskazuje D. Zając, że w kwestii przejścia abstrakcyjnego narażenia w narażenie konkretne „sytuacja zmienia się diametralnie, gdy substancję niebezpieczną nabywa konsument z zamiarem jej spożycia”¹⁷. Tak się chyba właśnie dzieje w przypadku dopalaczy. Ich amatorzy nabywają je i zażywają, czym zwiększają istniejące potencjalne niebezpieczeństwo dla ich życia oraz zdrowia i *de facto* doprowadzają do powstania skutku, o którym mowa w art. 165 § 1 pkt 2 k.k.¹⁸

Zastanawiać się można, czy problemem w tym przypadku nie jest sama istota przestępstw polegających na konkretnym narażeniu dobra prawnego. Przestępstwa te opierają się przecież na samym spowodowaniu niebezpieczeństwa,

---

¹⁴ Zob. J. Giezek, *Teorie związku przyczynowego oraz koncepcje obiektywnego przypisania skutku*, w: *System Prawa Karnego. Tom 3. Nauka o przestępstwie. Zasady odpowiedzialności*, red. R. Dębski, Warszawa 2017, s. 509.

¹⁵ Zob. M. Bielski, *Obiektywne przypisanie skutku przestępnego w przypadku kolizji odpowiedzialności za skutek*, „Państwo i Prawo” 2005, nr 10, s. 76, 81.

¹⁶ Jest to egzemplifikacja przypadku, o którym pisze M. Bielski, analizując przyczynienie się pokrzywdzonego do powstania skutku – „statyczne niebezpieczeństwo stworzone przez bezprawne zachowanie potencjalnego sprawcy urzeczywistnia się w skutku również ze względu na autonomiczne zachowanie się ofiary, bez którego to zachowania niebezpieczeństwo stworzone przez potencjalnego sprawcę nie urzeczywistniłoby się w skutku, albo urzeczywistniłoby się w skutku o innej postaci” – zob. *idem*, *Obiektywna przypisywalność skutku w prawie karnym*, Kraków 2009, niepublikowana rozprawa doktorska, s. 293.

¹⁷ D. Zając, *Karalność...*, s. 30.

¹⁸ Używanie dopalaczy przez ich konsumentów można analizować również w perspektywie konstrukcji zgody dysponenta dobrem.

kóre może przerodzić się w naruszenie dobra dopiero wówczas, gdy nastąpi niezależne od sprawcy zachowanie się osoby trzeciej lub zaistnieją inne warunki, niezależne już od czynu sprawcy¹⁹. Tyle tylko, że w analizowanej sytuacji wyrabiania lub wprowadzania do obrotu dopalaczy nie chodzi o przejście ze stanu narażenia dobra do jego naruszenia, ale o zmianę pod wpływem zachowania pokrzywdzonego narażenia abstrakcyjnego w narażenie konkretne. Wydaje się więc, że analizowany problem w zastosowaniu art. 165 § 1 pkt 2 k.k. jako kwalifikacji prawnej wytwarzania lub obrotu dopalaczami nie polega na tym, że jest to przestępstwo konkretnego narażenia na niebezpieczeństwo, a po prostu na tym, że zachowanie się samego pokrzywdzonego w znacznym stopniu uniemożliwia obiektywne przypisanie skutku potencjalnemu sprawcy.

Pojawia się jeszcze oczywiście pytanie, czy każdorazowo przyczynienie się pokrzywdzonego, tj. konsumenta dopalaczy, niweczy możliwość przypisania skutku ewentualnemu sprawcy czynu z art. 165 § 1 pkt 2 k.k. Wydaje się, że odpowiedź powinna być przecząca. Przypadek realizacji znamion z tego przepisu w postaci wyrabiania dopalaczy będzie właściwie niezależny od zachowania się ewentualnych późniejszych ich konsumentów. Na marginesie wskazać jeszcze trzeba wątpliwość co do tego, czy realizacja znamion czynu z art. 165 § 1 pkt 2 k.k. poprzez wyrabianie określonych w nich produktów nie powinna być raczej postrzegana jako przestępstwo abstrakcyjnego narażenia na niebezpieczeństwo. Wydaje się bowiem, że poprzez wytworzenie dopalaczy powstaje jedynie stan potencjalnego niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia ewentualnych przyszłych konsumentów. Wyobrazić sobie można też przeciw sytuację, w której wyrobione dopalacze, nigdy nie trafią do obiegu i nie znajdą swoich odbiorców. Wreszcie trzeba też zauważyć, że każdorazowo na gruncie obiektywnego przypisania skutku rozpatrując przesłankę drugiego stopnia w postaci przyczynienia się pokrzywdzonego, należy wziąć pod uwagę stopień tego przyczynienia się, relatywizowany do stopnia, w którym to potencjalny sprawca wpłynął na zaistnienie przestępnego skutku. Wynik takiego zabiegu nie zawsze wyłączy możliwość obiektywnego przypisania skutku sprawcy, może być jednak nadal istotny dla stopnia społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu, a w konsekwencji dla wymiaru wymierzonej mu kary²⁰. Z pewnością jednak każdorazowy przypadek przyczynienia się pokrzywdzonego do wystąpienia karnoprawnie relewantnego skutku należy rozważać *in concreto*. Nie można jednak z góry wykluczyć sytu-

¹⁹ Por. M. Bielski, *Obiektywna...*, s. 324.

²⁰ Zob. *ibidem*, s. 86–87.

acji, kiedy przyczynienie się ewentualnego konsumenta dopalaczy będzie na tyle istotne, że wyłączy realizację znamion z art. 165 § 1 pkt 2 k.k.

Podsumowując powyższe rozważania, uwypuklić należy raz jeszcze fakt, że przepis art. 165 § 1 pkt 2 k.k. może być stosowany w przypadku dopalaczy jedynie wówczas, gdy dana substancja będąca dopalaczem posiada takie właściwości, które decydują o tym, że jej wyrobienie lub wprowadzenie do obrotu skutkuje konkretnym niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia co najmniej dziesięciu osób, a jednocześnie funkcjonuje ona w obrocie jako produkt bezpieczny, tj. mający ze swej istoty takiego niebezpieczeństwa nie stwarzać, np. jako suplement diety czy odżywka dla sportowców. Zgodzić należy się więc ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w powoływanym wyżej orzeczeniu co do tego, że celem art. 165 § 1 pkt 2 k.k. nie jest penalizowanie wytwarzania i obrotu produktami szkodliwymi lub niebezpiecznymi ze swej istoty. Przepis ten nie ma charakteru reglamentacyjnego. Zamiarem ustawodawcy nie było penalizowanie za pomocą tego przepisu wytwarzania czy obrotu nielegalnymi substancjami. Zasadniczym aktem prawnym w tym zakresie jest wspomniana już ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii. *Ratio legis* art. 165 § 1 pkt 2 k.k. jest zupełnie odmienna. Przepis ten ma penalizować umyślne (§ 1) albo nieumyślne (§ 2) dopuszczenie do pewnych nieprawidłowości w produkcji, przechowywaniu czy dystrybucji legalnych, z założenia bezpiecznych, produktów, które na skutek tych nieprawidłowości stwarzają niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia wielu osób albo dla mienia w wielkich rozmiarach. Stosowanie art. 165 § 1 pkt 2 k.k. do przypadków produkcji czy obrotu dopalaczami jest zatem rzeczywiście ograniczone do bardzo niewielkiej grupy przypadków. Przypadki te charakteryzują się celowym zawołaniem dopalaczy pod postacią innych produktów, np. odżywek dla sportowców, suplementów diety czy odświeżaczy powietrza. Nadto produkty te użyte zgodnie ze swoim przeznaczeniem, a więc właśnie np. jako odżywka dla sportowców, suplement diety czy odświeżacz powietrza, muszą stworzyć niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia wielu osób. Prócz tego każdorazowo należy rozważyć ewentualne przyczynienie się samego pokrzywdzonego do zaistnienia skutku, o którym mowa w art. 165 § 1 pkt 2 k.k. Analizowany przepis *de lege lata* z pewnością więc nie jest regulacją, która mogłaby być kompleksową odpowiedzią na potrzebę karnoprawnej walki z problemem dopalaczy w Polsce.

Bibliografia

- Bielski M., *Obiektywna przypisywalność skutku w prawie karnym*, Kraków 2009, niepublikowana rozprawa doktorska.
- Bielski M., *Obiektywne przypisanie skutku przestępnego w przypadku kolizji odpowiedzialności za skutek*, „Państwo i Prawo” 2005, nr 10.
- Bielski M., *Prawnokarne przypisanie skutku w postaci konkretnego narażenia na niebezpieczeństwo – uwagi na marginesie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 VII 2004 r., V KK 37/04*, „Przełęcz Sądowy” 2005, nr 4.
- Giezek J., *Teorie związku przyczynowego oraz koncepcje obiektywnego przypisania skutku*, w: *System Prawa Karnego. Tom 3. Nauka o przestępstwie. Zasady odpowiedzialności*, red. R. Dębski, Warszawa 2017.
- Gruszecka D., w: *Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz*, red. J. Giezek, Warszawa 2014.
- Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 lutego 2005 r., II AKz 48/05, LEX nr 150365.
- Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2017 r. I KZP 5/17, LEX nr 2295106.
- Stefański R., *Komentarz do art. 165 kk*, w: *Kodeks karny. Komentarz*, red. *idem*, Legalis 2017.
- Stefański R., *Sprowadzenie innego niebezpieczeństwa powszechnego (art. 165 KK)*, w: *System Prawa Karnego. Tom 8. Przestępstwa przeciwko państwu i dobrom zbiorowym*, red. L. Gardocki, Warszawa 2013.
- Zając D., *Karalność obrotu dopalaczami w świetle art. 165 k.k. (analiza dogmatyczna)*, www.czpk.pl/preprinty, poz. 1/2017.

**PRODUCING OR MARKETING THE DESIGNER DRUGS AS AN OFFENCE
FROM ARTICLE 165 § 1 POINT 2 CC****Summary**

The article discusses the issues of possibility to qualify producing or marketing the designer drugs as an offence form article 165 § 1 point 2 cc. The analysis is subjected primarily to ratio legis of this regulation, which shows that it does not have regulatory character and does not penalize producing or marketing the substances which are harmful by

themselves. Moreover, the article highlights other limitations in possibility to use article 165 § 1 point 2 cc as legal response to the problem of designer drugs production, such as construction of abstract exposure to danger or the issue of the victim's contribution.

Keywords: designer drugs, harmful substances